

8. Kiina kansainvälisessä järjestelmässä. 30 p.

Tekstikatkelmat (aineistot 8. A ja 8. B) koskevat Kiinan kehitystä ja toimintaa kansainvälisessä järjestelmässä 2000-luvulla.

- 8.1. Erittele, mitä poliittisia tavoitteita Kiinan presidentti Xi Jinpingin puhe vuodelta 2018 (aineisto 8. A) tuo esille, ja arvioi, miten osuvasti puhe kuvaa Kiinan toimintaa maailmalla 2010-luvulla. 15 p.
- 8.2. Tarkastele seikkoja, jotka puhuvat professori Hiski Haukkalan esittämien käsitysten (aineisto 8. B) puolesta, ja seikkoja, jotka puhuvat niitä vastaan.

8. A Tekstikatkelma: Presidentti Xi Jinpingin avauspuhe

Kiinalla ja Afrikalla on samanlaiset menneisyyden vaiheet ja yhteinen tehtävä, ne ovat kautta vuosien osoittaneet toisilleen ymmärtämystä ja auttaneet toisiaan. Yhdessä ne ovat astuneet kumpaakin osapuolta hyödyttävän yhteistyön tielle. -- Kiina noudattaa suhteissaan Afrikkaan viittä periaatetta: Afrikan maiden pyrkimykseen kehittyä omiin kansallisiin oloihin soveltuvalla tavalla ei puututa; Afrikan maiden sisäisiin asioihin ei puututa; Afrikan maita ei alisteta meidän tahtoomme; Afrikalle annettavaan tukeen ei liity poliittisia siteitä; investointi- ja rahoitusalan yhteistyö Afrikan kanssa ei pyri itsekkäästi poliittiseen hyötyyn. Toivomme, että muut maat soveltaisivat näitä viittä "ei"-periaatetta Afrikkaa koskevia asioita käsitellessään. -- Globaali [talouden] kasvu on nyt epävarmaa ja ennustamatonta, mutta Kiina lisää taloutensa avoimuutta tehdäkseen kaikkia osapuolia hyödyttävää yhteistyötä, kannattaa avointa maailmantaloutta ja monenkeskistä kaupparjestelmää ja sanoutuu irti protektionismista ja yksinäpaisuudesta.

Lähde: Kiinan kansantasavallan presidentti Xi Jinpingin avauspuhe Kiinan ja Afrikan maiden FOAC-yhteistyökonferenssissa Beijingissä 3.9.2018. Kiinan valtion tietotoimisto. www.xinhuanet.com/english/2018-09/03/c_129946189.htm. Viitattu 18.2.2019. Käännös: YTL.

8. B Tekstikatkelma: Professori Hiski Haukkalan radiohaastattelu

-- Me olemme nähneet Kiinan nousevan neljä vuosikymmentä lähes ilman töyssyä ja pomppua. Lienee turha odottaa tai pelätä, että se ikuisesti jatkuu ilman merkittäviä haasteita ja kriisejä. Kiinanakin tulevaisuuden kannalta keskeinen kysymys on, koska se iso kriisi tulee, millainen se on ja miten he siitä selviävät. -- Kiinan peruskertomus on ollut, että heillä on ollut lähes vuosittainen, vuosikymmenien päähän ulottuva perspektiivi, he kehittävät rauhassa nousuaan ja välttävät liian suuria vastuita ja rooleja maailmanpolitiikasta, mutta näyttää siltä, että presidentti Xin aikana on avautunut tilaisuuksia ja houkutuksia kasvattaa [Kiinan] roolia hyvin nopeasti --. Monella suunnalla tällä hetkellä näyttää, että Kiinan äänenpainot kovenevat, vaatimukset kasvavat ja tyyli muuttuu. Tulkintani on, että se saattaa olla ennen aikaista, koska Kiina ei ole välttämättä vielä sen tasoinen supervaltta kuin miksi sillä on potentiaalia tulla. Näyttää siltä, että monessa paikassa joudutaan pohtimaan suhtautumista nousevaan Kiinaan. Tulee todennäköisesti luomaan esteitä ja hankaluksia Kiinan jatkuvalle nousulle, jos se koetaan aggressiiviseksi tai muutoin hankalaksi toimijaksi. --

Lähde: Kansainvälisen politiikan professori Hiski Haukkalan radiohaastattelu Ylen Radio 1:n Ykkösaamu-ohjelmassa 15.1.2019. Litterointi ja muokaus: YTL.